

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Mfv.III.10.001/2020/4.

A tanács tagjai: . Magyarfalvi Katalin
a tanács elnöke
Mészárosné Dr. Szabó Judit
előadó bíró

. Kulisity Mária
bíró

A felperes:

A felperes képviselője: dr. Molnár Sándor ügyvéd

Az alperes: Államkincstár Nyugdíjfolyósító Igazgatóság

Az alperes képviselője: kamarai jogtanácsos

A per tárgya: társadalombiztosítási határozat felülvizsgálata

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A felülvizgálni kért jogerős határozat:

Fővárosi Törvényszék 7.Kf.650.470/2019/9.

Az elsőfokú bíróság határozatának száma:

Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 56.M.42/2018/10.

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 7.Kf.650.470/2019/9. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárás illetékét a magyar állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

Tényállás

- [1] A felperes részére - az 1988. április 11-én elhunyt ... házastárs jogán - özvegyi nyugdíj került folyósításra árvaellátásra jogosult gyermekek ellátása címén a társadalombiztosításról szóló 1975. évi II. törvény (T.) alapján 2006. január hó végéig. Az özvegyi nyugdíjra való jogosultság megszüntetéséről rendelkező határozat a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (Tny.) 52. §-ára alapítottan a havi 44.872 Ft nyugdíjra való jogosultságot 2006. február 1-jei hatállyal szüntette meg. A Nyugdíjfolyósító Igazgatóság 2011. február 14-én kelt határozatával Makány László jogszerző jogán 2010. július 1-jétől 61.025 Ft összegű 60%-os mértékű özvegyi nyugdíjat állapított meg a felperes korbetöltésének okán. Az özvegyi nyugdíj feléledésének a megállapítása a Tny. 47. § (2) bekezdésén, míg az özvegyi nyugdíj mértékének

meghatározása a Tny. 50. § (2) bekezdés a) pontján és 53. § (4) bekezdésén alapult. A határozat szerint a felperes özvegyi nyugdíja a korábbi megszüntetésekor 44.872 Ft volt, ez az összeg az időközi emelésekkel, kiegészítésekkel növelve a jogosultság kezdő időpontjáig 61.025 Ft-ra emelkedett.

- [2] A felperes részére 2017. szeptember 1. napjával öregségi nyugdíj került megállapításra. Az alperesi jogelőd 2017. október 17-én kelt, ... számú határozatában a felperes részére ... jogán 2017. szeptember 1-jétől, a felperes saját jogú öregségi nyugdíjra jogosultsága kezdetétől havi 22.345 Ft özvegyi nyugdíjat állapított meg. A határozat rögzítette, hogy a korábbi 60%-os mértékben folyósított özvegyi nyugdíj helyett a 30%-os mértékű özvegyi nyugdíj megállapítása a Tny. 50. § (3) bekezdésén alapult. A Tny. 50. § (6) bekezdés negyedik mondata szerint, mivel az özvegyi nyugdíjra az igény 1998. december 31-ét követően nyílt meg, olyan összegű saját jogú nyugdíjból kellett az özvegyi nyugdíjat megállapítani, amely a jogszerzőt az özvegyi nyugdíj megállapításának időpontját megelőző naptári év december 31-én megillette volna. Az 1988. április 11-én elhunyt jogszerzőt 2016. év decemberben saját jogú ellátás címén 73.300 Ft illette volna meg, amely összeg 30%-a a 21.990 Ft. Ezen összegnek a jogosultság kezdő időpontjáig az időközi emelésekkel, kiegészítésekkel növelt összege 22.345 Ft.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

- [3] A felperes a keresetében kérte a 30%-ban megállapított özvegyi nyugdíj összegének módosítását arra a számításra alapítva, hogy a korábbi 60%-os özvegyi nyugdíjat 76.798 Ft-ban folyósították részére utolsó ízben, így ebből a jogszabályok helyes alkalmazásával és a matematika szabályaiból következően a 30%-os mérték ennek a fele, vagyis 38.400 Ft/hó özvegyi nyugdíjat kellett volna részére megállapítani.
- [4] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. A felperes számszaki vitatása kapcsán kiemelte, hogy a Tny. 50. § (2) bekezdés a) pontja alapján megállapított 60%-os mértékű, és a Tny. 50. § (3) bekezdés szerinti 30%-os mértékű özvegyi nyugdíj esetében más az ellátás megállapításának kiindulási alapja. A korábbi 60%-os mértékű özvegyi nyugdíj megállapítása során abból az özvegyi nyugdíj összegből kellett kiindulni, melyre felperes az ellátás 2006. február 1-jei hatályú megszüntetés időpontjában jogosult volt, figyelemmel arra, hogy a felperes - korbetöltésére tekintettel saját jogú ellátás hiányában - ugyanolyan mértékű özvegyi nyugdíjra vált jogosulttá feléledés címén 2010. július 1. napjától. Ugyanakkor a Tny. 50. § (3) bekezdésének megfelelő 30%-os özvegyi nyugdíj esetében új tényként jelent meg a felperes öregségi nyugdíjra jogosultsága, melynek következtében alperesnek hivatalból kellett intézkednie a Tny. 50. § (6) bekezdése szerinti újraszámítás iránt.

Az első- és másodfokú ítélet

- [5] Az elsőfokú bíróság ítéletében a felperes keresetét elutasította. Indokolásában kifejtette a Tny. 50. § (1)-(3) és (6) bekezdéseire utalva, hogy a felperes sem tette vitássá ezen jogszabályok rá nézve történő alkalmazását, miszerint a részére korábban megállapított 60%-os mértékű özvegyi nyugdíj helyett eltérő mértékű, 30%-os mértékű özvegyi nyugdíj megállapítására vált jogosulttá. Kizárólag a felperes részére folyósított özvegyi nyugdíjösszege volt vitás. Az alperes által - a Tny. 64. § (2) bekezdés alapján - helyesen alkalmazott Tny. 50. § (6) bekezdés szövege kiemeli, hogy az özvegyi nyugdíj megállapítása a jogszerző vonatkozásában kell, hogy megállapításra kerüljön azon saját jogú nyugellátás alapján, mely a jogszerzőt az özvegyi nyugdíj megállapításának időpontját megelőző naptári év december 31-én megillette volna. A felperes nem vitatta az alperes kimutatását, amely 1988. áprilisától 2016. december hónapig tartalmazta az elhunyt házastársa saját jogú ellátása növekedésének adatait. A felperes a keresetét kizárólag arra a számszerű okra alapította, hogy a

korábbi 60%-os özvegyi nyugdíjának 76.798 Ft-ban történő folyósított összegét alapul véve a 30%-os mérték ennek a fele, 38.400 Ft kell, hogy legyen.

- [6] Az elsőfokú bíróság a Tny. 50. § (6) bekezdésének értelmezésénél kiemelte, hogy a felperest a saját jogú nyugellátása mellett megillető özvegyi nyugdíj összegét nem egyszerű matematikai osztás eredményeként kell meghatározni. Miután a felperes igénye 1998. december 31-ét követően nyílt meg, az újabb jogcím miatt új igényként kellett a felperesnek járó ellátást figyelembe venni. A törvényi rendelkezésből következik, hogy a korábban más jogcímen folyósított ellátás és ennek időközi emelése nem hatással az újabb, más jogcímen járó igényre. Az alperes a számszaki levezetés alapján helyesen vette alapul a 73.300 Ft összeget és ennek 30%-os mértékét, és jogszerűen alkalmazta erre az 1,6%-os mértékű emelést, így a felperes részére megállapított 22.345 Ft/hó 30%-os mértékű özvegyi nyugdíj összege helyes.
- [7] A másodfokú bíróság ítéletében a az elsőfokú bíróság ítéletét helyes indokai alapján helybenhagyta. A másodfokú bíróság kiemelte, hogy a felperes öregségi nyugdíjának megállapítását követő özvegyi nyugdíját nem a korábbi ellátások összege alapján, az özvegyi nyugdíja megfelezésével kellett meghatározni, hanem mint új jogcím alapján járó új igényt kellett elbírálni, amelyre irányadók a Tny. 50. § (6) bekezdésében meghatározott szabályok és számítási mód. Az elsőfokú bíróság helyesen utalt arra, hogy a felperes a nyugdíj kimutatására vonatkozó alperesi adatszolgáltatást nem vitatta, csak arra irányult a kereseti érvelés, hogy a korábban számára biztosított özvegyi nyugdíj összege alapján határozzák meg az újabb özvegyi nyugellátás összegét is, erre azonban az elsőfokú bíróság által helyesen felhívott jogszabályi rendelkezések alapján nem volt jogszerű lehetőség. A korábban 60%-os mértékben meghatározott özvegyi nyugdíj számítása a Tny. 50. § (2) bekezdés a) pontján alapult és eltérő volt az öregségi nyugdíjra tekintettel megállapított özvegyi nyugdíjhoz képest. A korábbi ellátást arra az ellátásra tekintettel kellett megállapítani, amelyet a felperes a 2006. február 1-jei megszűnés időpontjában már özvegyi nyugdíj jogcímen megkapott, az öregségi nyugdíjra tekintettel azonban 2017. évre eltérő számítást kellett alkalmazni a Tny. 50. § (3) bekezdésére figyelemmel. Nem volt jelentősége, hogy a korábban más jogcímen megállapított özvegyi nyugdíj meghatározása során az alperes milyenösszezszerűség figyelembevételével járt el. A Tny. 50. § (6) bekezdése alkalmazása helyesen történt, mert az igény 1998. december 31-ét követően nyílt meg, újabb jogcím miatt új igényként kellett a felperesnek járó ellátást megállapítani.

A felülvizsgálati kérelem és felülvizsgálati ellenkérelem

- [8] A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben elsődlegesen a másodfokú ítélet megváltoztatását, a 2017. év szeptember 1. napjától esedékes özvegyi nyugdíj összegének 38.400 Ft-ban történő meghatározását és az annak alapján járó különbözet megfizetését kérte. Másodlagosan a felperes kérte a másodfokú bíróság ítéletét az elsőfokú bírói ítéletre és az alperes 2017. október 17-ei keltű, ... számú közigazgatási határozatára is kiterjedő hatállyal hatályon kívül helyezni és az alperest új eljárás lefolytatására, új határozat hozatalára utasítani. A felülvizsgálati kérelem szerint a jogszabálysértés a Tny. 47. § (2) bekezdés, 50. § (1), (2), (3), (6) bekezdései és 64. § (2) bekezdés téves, a jogalkotó eredeti szándékának meg nem felelő értelmezésével és alkalmazásával valósult meg.
- [9] A felperes felülvizsgálati kérelmében ismételten felhívta az alperesi jogelőd korábbi határozatait, így a 2006. február 1-jei hatállyal az özvegyi nyugdíjra való jogosultságot megszüntető határozatot. Kiemelte, hogy ekkor az özvegyi nyugdíja a néhai férje aktuálisan figyelembe vett nyugdíjának, vagyis a 74.786 Ft-nak a 60%-a, 44.872 Ft volt, a 2011. február 14-én kelt újabb határozattal 2010. július 1-jétől 61.025 Ft összegű, 60%-os mértékű özvegyi nyugdíj került megállapításra részére. Ez azt jelentette, hogy a felperes néhai férje vonatkozásában 101.708 Ft összegű nyugdíjat vett figyelembe és tekintett az alperes özvegyi nyugdíj alapnak. Nyomatékosan hivatkozott arra, hogy már az elsőfokú bírósági eljárásban igazolta, hogy 2016 decemberében az alperes 75.580 Ft-ot

állapított meg és folyósított részére özvegyi nyugdíj címén, ennek az alapja az volt, hogy néhai férjének aktuális mértékű nyugdíjaként a 125.967 Ft-ot vették figyelembe. A felperes azt elfogadta, hogy 2017. szeptember 1. napjától özvegyi nyugdíja mértéke 30%-os mértékű, azonban a jogszabály valóságos és helyes értelme szerint a 30%-os mérték alapja nem az azt megelőző időszakban részére folyósított özvegyi nyugdíj összege, hanem az a nyugdíjösszeg, amely a 30%-os mérték alkalmazására okot adó körülmény bekövetkeztekor néhai férjét aktuálisan megillette volna. A támadott alperesi határozat meghozatalakor a felperes néhai férje aktuális nyugdíjának teljes összegeként a 128.000 Ft-ot kellett volna alapul venni és ennek 30%-os mértéke megállapításával 38.400 Ft összegben kellett volna meghatározni az özvegyi nyugdíj mértékét.

- [10] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében kérte a megtámadott alperesi határozat hatályban tartását arra figyelemmel, hogy a másodfokú jogerős ítélet jogszabályoknak megfelelt. A felülvizsgálati kérelem alaptalan, mert a per tényállását a bíróságok megfelelően tisztázták, az irányadó jogszabályoknak megfelelő döntést hoztak.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [11] A Kúriának a felülvizsgálati kérelem elbírálásakor abban a kérdésben kellett állást foglalnia, helytállóan jutottak-e az eljáró bíróságok arra a következtetésre, hogy a 2017. szeptember 1-jétől saját jogon öregségi nyugdíjra jogosulttá vált felperes esetén a Tny. 50. § (3) bekezdése alapján - a korábbi 60%-os mértékű özvegyi nyugdíj helyett - megállapított 30%-os mértékű özvegyi nyugdíj számítási alapja az irányadó jogszabályoknak megfelelően került meghatározásra, annak alapján az alperes helyes számszaki összegben határozta meg a 30%-os mértéket.
- [12] A Kúria - a Tny. 50. §-a és 53. §-a rendelkezései értelmezésével - korábbi határozataiban (pl. Mfv.III.10.450/2009/6., Mfv.III.10.907/2010/4., Mfv.III.10.535/2012/7.) már állást foglalt arról, hogyan kell meghatározni a saját jogú nyugellátásra jogosulttá vált özvegyek özvegyi nyugdíjának mértékét. A Kúria kimondta, hogy a korábban folyósított özvegyi nyugdíj feléledése más jogcímen nem eredményezi azt, hogy a korábbi időpontban huzamosabb ideig és folytonosan növelt összegű ellátás lesz az újonnan kiszámított özvegyi nyugdíj alapja. A Kúria megállapította, hogy a Tny. 50. § (3) bekezdése azokat az eseteket szabályozza, amikor az özvegy az özvegyi nyugdíj folyósításának ideje alatt válik jogosulttá saját jogú nyugellátásra; e szabály azon özvegyekre alkalmazható, akiknek a saját jogú nyugdíjra való jogosultságuk megszerzésekor 60%-os mértékű özvegyi nyugdíjat folyósítanak. A Tny. 50. § (6) bekezdése a saját jogú nyugellátásra jogosulttá vált azon özvegyek ellátását szabályozza, akiknek a házastársa 1998. január 1. előtt hunyt el, az alapul szolgáló - a jogszerzőt megillető - összeget az özvegyi nyugdíjra vonatkozó igény megnyílásának időpontjától függően kell meghatározni.
- [13] Az eljáró bíróságok jogértelmezése a Kúria korábbi határozataiban foglaltaknak megfelel. A felülvizsgálati kérelemben a felperes jogszabálysértésként a Tny. 47. § (2) bekezdését, 50. § (1)-(3), (6) bekezdését és 64. § (2) bekezdését jelölte meg, amelyekhez rendelve, bár részletes érvelést a téves alkalmazás tekintetében nem adott, összegzően a jogalkotó eredeti szándékának és a jogszabály helyes értelmének meg nem felelő alperesi és bírósági értelmezést kifogásolt.
- [14] Az eljáró bíróságok - a felperes részére 2017. szeptember 1-jétől megállapított öregségi nyugdíj tényszerűségére alapítva - helyesen alkalmazták a Tny. 50. § (3) bekezdését, a felperes tekintetében okirattal igazolt, hogy a Tny. 47. § (2) bekezdés a) pontja szerinti korbetöltés alapján 60%-os mértékű özvegyi nyugdíj folyósításának ideje alatt saját jogú nyugellátásra vált jogosulttá. A Tny. 50. § (6) bekezdése - ahogyan arra a Kúria már korábban rámutatott - azon özvegyek ellátásának meghatározásáról rendelkezik, akiknek a házastársa 1998. január hó 1. előtt hunyt el, a rendelkezés negyedik mondata pedig a felperesre is irányadó esetre egyértelműen szabályozza a nyugdíjszámítás mikéntjét.
- [15] A nem vitatott tényállás szerint a felperes részére 2017. szeptember 1-jétől került megállapításra az

öregségi nyugdíj, így esetében a 2017. évet megelőző naptári év a 2016. december 31-e. Korábban a felperes 60%-os mértékben meghatározott özvegyi nyugdíj számítása a Tny. 50. § (2) bekezdés a) pontján alapult, míg a saját jogú öregségi nyugdíjára tekintettel a Tny. 50. § (3) bekezdése alapján az alperesnek hivatalból a 30%-os özvegyi nyugdíjat kellett megállapítani a Tny. 50. § (6) bekezdés negyedik mondata szerint, szem előtt tartva, hogy 1998. december 31-ét követően nyílt meg ezen özvegyi nyugdíjra a felperes jogosultsága.

- [16] A felhívott jogszabályokat az eljáró bíróságok - a nem vitatott tényállási elemekre tekintettel - helytállóan alkalmazták, ezért minden alapot nélkülöző a felperes felülvizsgálati kérelmében a jogszabályok eredeti szándéktól eltérő, illetőleg nem megfelelő értelmezésre való hivatkozása. A felperes azon érvelése, hogy a 30%-os mérték alkalmazására okot adó körülmény bekövetkeztekor néhai férje olyan aktuális nyugdíját kellett volna számítási alapul venni, melyet másik jogcímű özvegyi nyugdíj számításnál vettek alapul, megalapozatlan, jogszabályi rendelkezés hiányában az alperes nem térhetett el a számítás során a Tny. 50. § (6) bekezdés negyedik mondatának számítási módjától.
- [17] A jogszabály adta számítási módtól eltérést a felhívott Tny. 64. § (2) bekezdése sem adott lehetőséget. Ez a rendelkezés a legfeljebb hat hónapra lehetséges igényérvényesítést szabályozza és azt írja elő, hogy az igényt az ellátás megállapításának kezdő időpontjában hatályos jogszabályok alapján kell elbírálni. Az alperes eszerint járt el.
- [18] Mindezek alapján a Kúria megállapította, hogy a jogerős ítélet nem sérti a felülvizsgálati kérelemben felhívott jogszabályokat, azért azt - a Pp. 275. § (3) bekezdése alkalmazásával - hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [19] Az alperes nem igényelt felülvizsgálati eljárási költséget, ezért e tárgyban a Kúria a Pp. 78. § (2) bekezdése alapján mellőzte a határozathozatalt.
- [20] A Tny. 81. §-a szerint a nyugellátással kapcsolatos ellátások tárgyi illeték- és költségmentesek, ezért a felülvizsgálati eljárásban felmerült illetéket a magyar állam viseli.
- [21] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson kívül bírálta el (Pp. 274. § (1) bekezdés).

, 2020. április 23.

. Magyarfalvi Katalin s. k. a tanács elnöke, Mészárosné Dr. Szabó Judit s. k. előadó bíró, Dr. Kulicity Mária s. k. bíró